

Holdningspapir

EU's Digital Omnibus, november 2025 Med fokus på forslagene til ændringer i GDPR

EU's Digital Omnibus

I november 2025 fremlagde EU Kommissionen en samlet lov- og initiativpakke med henblik på at reducere virksomhedernes omkostninger til regeloverholdelse (compliance) og styrke europæisk innovation på det digitale område.

Den samlede lovpakke falder i tre dele ('Digital Omnibus', 'Data Union Strategy' og 'European Business Wallet'). EU's Pressemeldelse (19. november 2025) kan tilgås [her](#).

I lovpakkens første del ('Digital Omnibus') indgår forslag til ændringer af GDPR-forordningen. Formålet er følgende, jf. pressemeldelsen:

An innovation-friendly privacy framework: Targeted amendments to the GDPR will harmonise, clarify and simplify certain rules to boost innovation and support compliance by organisations, while keeping intact the core of the GDPR, maintaining the highest level of personal data protection.

Rådets samlede vurdering

Rådet for Digital Sikkerhed har i dette papir alene fokus på kommissionens GDPR-relaterede forslag, idet Rådet tilslutter sig lov- og initiativpakkens samlede hensigt om at lette compliancebyrden for europæiske virksomheder og styrke det europæiske erhvervslivs udviklings- og skaleringsmuligheder på det digitale område.

For så vidt angår GDPR-delen er det Rådets vurdering, at der er stort behov for at ændre reglerne, men at EU-kommissionen ikke er ambitiøs nok. Hertil kommer, at det foreliggende forslag rummer risiko for at øge compliancebyrden for europæiske virksomheder, ligesom det rummer risiko for at udvande borgernes fundamentale rettigheder til beskyttelse af personoplysninger, jf. det europæiske charter om grundlæggende rettigheder (kan tilgås [her](#)).

Rådets væsentligste kritikpunkter til selve forslaget skal ses i tæt sammenhæng med Rådets egne forslag til ændring af GDPR-reglerne. Samlet er det vurderingen, at EU Kommissionens forslag unødigt udvander GDPR-forordningens nuværende klarhed om beskyttelse af personoplysninger samtidigt med, at Kommissionen overser oplagte muligheder for at lette compliancebyrden for de europæiske virksomheder.

De væsentligste nedslagspunkter er gengivet i dette holdningspapir, jf. også oversigten i bilag 1 sidst i papiret. Vedlagte baggrundspapir rummer en uddybet gennemgang og kommentering af EU kommissionens og Rådets egne forslag.

Kommissionens forslag: Begrebet 'personoplysninger' udvandes

Kommissionens forslag til ændring af definitionen på begrebet 'personoplysninger' vil efter Rådets vurdering medføre øget usikkerhed hos de dataansvarlige om, hvilke data der falder indenfor og hvilke data, der falder udenfor forordningen – og dermed øgede complianceomkostninger. Det skyldes, at det efter forslaget bliver op til den enkelte dataansvarlige at vurdere, om vedkommendes organisation med såkaldt 'rimelige midler' ville kunne identificere en person – i modsætning til nu, hvor definitionen på persondata ligger mere fast.

Fremfor at ændre i definitionen af 'personoplysninger', som er kernen i GDPR og forordningens sammenhæng med EU's Charter om grundlæggende rettigheder, bør det fremhæves, at det foreliggende forslag relateret til brugen af pseudonymisering by design, er et langt bedre fundament for forenkling og udvikling af dataanvendelsen i EU, ligesom B2B personoplysninger kunne undtages reglerne, jf Rådets baggrundspapir.

Rådet kan på den baggrund ikke tilslutte sig EU Kommissionens forslag til ændring af begrebet 'persondata'.

Kommissionens forslag: 'Formålsforenelighedstesten' sættes ud af kraft

Kommissionens forslag til ændring vedrørende den såkaldte 'formålsforenelighedstest' vil efter Rådets vurdering underminere den registreredes (individets) kontrol med egne persondata. Efter forslaget vil både offentlige myndigheder og private virksomheder opnå vidtrækkende muligheder for at anvende indsamlede persondata til formål, der ikke i første omgang var begrundelsen for dataindsamlingen. Efter forslaget vil det således være muligt at foretage viderebehandling af indsamlede persondata, hvis virksomheden blot henviser til 'samfundets interesse', til 'videnskabelige' eller 'forskningsformål' uden at foretage en nærmere dokumentation ('formålsforenelighedstest'), der tydeliggør formålet med den videre anvendelse af persondata. Hermed undermineres individets mulighed for give oplyst samtykke samt domstolens mulighed for at efterprøve databehandlingens legitimitet.

Rådet kan derfor ikke tilslutte sig EU Kommissionens forslag om ændring af 'formålsforenelighedstesten'.

Forslag fra Kommissionen som Rådet kan tilslutte sig

De fremhævede kritikpunkter skal som nævnt ikke opfattes som kritik af den samlede intention med EU's Omnibuspakke. Der er flere af EU-kommissionens forslag, som Rådet kan tilslutte sig, herunder:

- Forslaget om at lempe virksomhedernes oplysningspligt til den registrerede
- Forslaget om præcisering vedrørende automatiseret beslutning
- Forslaget om ændringer omkring indberetning af sikkerhedshændelser til databeskyttelsesmyndigheden

- Forslaget om harmonisering af brugen af DPIA på tværs af EU-landene
- Forslaget om lempelse af reglerne for brugen af pseudonymiserede data
- Forslaget om at flytte reglerne om behandling af personoplysninger på brugernes terminaludstyr fra e-Privacydirektivet til GDPR

Rådets forslag til ændring af GDPR

Som nævnt er det Rådets vurdering, at EU's Omnibuspakke ikke er ambitiøs nok. Rådet foreslår derfor ændringer i GDPR, som vurderes at kunne lette erhvervslivets byrder i væsentligt omfang uden, at der gives køb på retten til persondataskyttelse (jf. EU chartret). Rådets tre væsentligste forslag til ændring af GDPR skal ses i sammenhæng:

Rådets forslag vedrørende instruks af databehandlere, vurdering af databehandlereftaler, gennemsigtighed af dataflow og anvendelse af underdatabehandlere

Vurdering af IT-leverandører, deres applikationers virkemåde, deres tekniske integration med andre IT-leverandører, deres behandling og placering af data og selve instruktionen i at behandle personoplysninger er nogle af de forhold, som de dataansvarlige pålægges i databeskyttelsesforordningens (GDPRs) artikel 28.

De krav, der stilles i artikel 28, er alle vigtige og fornuftige, når det drejer sig om at beskytte den registreredes (individets) fundamentale rettigheder.

Imidlertid bruger de dataansvarlige (brugere af IT-leverandørernes tjenester) enorme mængder af ressourcer på hver især at vurdere de tjenester, de bruger, få gennemgået og underskrevet databehandleraftaler og vurderet tredjelandsoverførsler. Men uanset den store mængde ressourcer, bliver løsningen altid den, som leverandøren/databehandleren har valgt. Resultatet ændrer således ikke ved den registreredes sikkerhed eller ved compliance. Det er blot bureaukratisk spild, som reducerer europæiske virksomheders konkurrenceevne.

Rådet foreslår derfor, at complianceansvaret i stort omfang flyttes fra den dataansvarlige til databehandleren:

Det er databehandleren (og ikke den dataansvarlige), som skal gøres ansvarlig for, at den tjeneste, der leveres, er sikker og i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler. Det er grundtanken i bl.a. produktansvarsreglerne og et grundprincip i f.eks. AI-forordningen, hvor der stilles forskellige krav til udbydere og ibrugtagere af kunstig intelligens. Ibrugtagerne (som i denne sammenhæng er sammenlignelige med de dataansvarlige) skal således sikre, at *brugen* af den pågældende AI-løsning er sikker. Udbydere (som i denne sammenhæng er sammenlignelige med databehandlerne) skal sikre, at AI-løsningen *som sådant* er sikker at bruge.

Rådets forslag om, at der i GDPR introduceres en betegnelse for 'Systemiske Databehandlere'

For at lette compliancebyrden for europæiske virksomheder, der i stort omfang anvender de samme store IT-leverandører som fundament for deres lokale IT-systemer, foreslår Rådet, at der inden for GDPR etableres en betegnelse for 'Systemiske Databehandlere'. Forslaget vil ydermere kunne skabe mere gennemsigtige konkurrencevilkår for store IT-leverandører, og dermed fremme den ligeværdige konkurrence mellem store europæiske udbydere og udbydere fra tredjelande.

Forslaget om via EU-lovgivningen specifikt at adressere såkaldt 'meget store' IT-operatører kendes blandt andet fra Digital Services Act (DSA).

Definitivt vil en systemisk databehandler være kendetegnet ved:

- at levere standardiserede behandlinger til mange dataansvarlige virksomheder inden for EU (antallet skal fastlægges nærmere)
- at fastlægge væsentlige tekniske og organisatoriske rammer, som de dataansvarlige ikke realistisk kan ændre

Definitionen af 'systemiske databehandlere' vil kunne integreres i artikel 4 i GDPR. Forslaget indebærer, at der skal introduceres nye regler med selvstændige krav til de systemiske databehandlere (fx en ny artikel 28a i GDPR), hvor opgaverne er nærmere præciseret – for eksempel:

- at gennemføre og opdatere DPIA'er for deres standardtjenester at dokumentere tredjelandsoverførsler
- at dokumentere underdatabehandlere og lovligheden ved anvendelse af disse
- at levere "compliance packs" til kunder med bl.a. beskriver til fortegnelsen over behandlingsaktiviteter

Rådets forslag om etablering af et 'EU Register for Trusted Processors'

I tilknytning til forslaget om 'Systemiske Databehandlere' foreslår Rådet, at der indføres en ny bestemmelse i GDPR (fx artikel 43a) om etablering af et 'EU Register for Trusted Processors', som omfatter et register for 'Trusted Systemic Processors'. Registreret bør efter Rådets vurdering placeres på centralt EU-niveau, og kan vedligeholdes ved en løbende compliance-gennemgang af de store leverandørers top 100 databehandleraftaler med offentlige og private virksomheder i EU.

Konklusion

Fælles for de tre forslag er, at mange millioner dataansvarlige virksomheder i EU bruger tid på at vurdere de samme forhold for de samme IT-leverandører, uden at de har reel indflydelse på, hvordan databehandlerne indretter sig, og uden at det bidrager til de registreredes sikkerhed eller compliance med reglerne. Derfor er det en gennemgående linje i Rådets forslag, at ansvaret skal placeres hos dem, der har indflydelsen, databehandlerne. Desuden skal der laves fælles effektive vurderinger af leverandørerne, som de dataansvarlige kan læne sig op ad. Der findes flere forslag til forenkling og styrkelse af GDPR i Rådets baggrundspapir.

Afslutningsvis skal Rådet fremhæve, at EU's arbejde med styrke investeringer og innovation i det digitale Europa er uomgængeligt. Vi glæder os over, at EU med lovgivningsinitiativer som for eksempel GDPR, NIS2, DSA, CRA og AI Act tilstræber at få skabt et solidt og balanceret fundament for beskyttelse af borgerne, regulering af sociale medier, cybersikkerhed og digital innovation. Rådet håber, at både danske og europæiske politikere vil være lydhøre i forhold til Rådets bemærkninger. Vi står selvsagt til rådighed for dialog.

På bestyrelsens vegne.

Henning Mortensen

Formand for Rådet for Digital Sikkerhed

Bilag 1: Oversigt over RfDS anbefalinger til justering af databeskyttelsesforordningen

Scope for databeskyttelse

- Rådet anbefaler, at man fastholder den nuværende 'faste' definition af personoplysninger fremfor den 'flydende' og omkostningsdrivende vurdering fra sag til sag hos den dataansvarlige, og at man istedet udvider spillerummet for anvendelse af pseudonymiserede personoplysninger
- Rådet tilslutter sig EU Kommissionens forslag til anvendelse af personoplysninger til AI-relaterede formål
- Rådet foreslår at undtage personoplysninger i B2B-relationer fra de persondataretlige regler ved at skrive dem ud af forordningens scope
- Rådet foreslår, at man undlader at sætte formålsforenelighedstesten ud af kraft således, at nye formål fortsat kræver samtykke eller retligt grundlag

Ansvar for databeskyttelse

- Rådet foreslår, at ansvaret for en række forhold i relation til styring af it-leverandører flyttes fra den dataansvarlige til databehandleren, fordi det er illusorisk, at den dataansvarlige kan instruere store databehandlere
- Rådet foreslår, at BigTech defineres som "systemiske databehandlere" med særlige forpligtelser, fordi det er dem som har kompetencer, forhandlingsmagt og beslutningskraft (f.eks. i forhold til sikkerhedsforanstaltninger, brug af underdatabehandlere og tredjelandsoverførsler).
- Rådet foreslår (i sammenhæng med ovenstående), at der under EU Kommissionen nedsættes organ som evaluerer "systemiske databehandlere" og laver register over trusted systemiske databehandlere. Forslaget vil betyde, at millioner af dataansvarlige i EU's medlemslande ikke skal lave de samme vurderinger af de samme leverandører
- Rådet foreslår, at det skal være databehandlerne som er ansvarlige for at der findes et lovligt grundlag for tredjeoverførsler
- Rådet foreslår, at der fastsættes regler om 'designrapporter' fra leverandører, så der vedvarende by design sker en forbedring af den tekniske understøttelse af persondataretten

Drift af databeskyttelse

- Rådet er enig i lempelserne af håndtering af indsigts- og slettebegæring, indenfor de rammer EU Kommissionen har foreslået
- Rådet er enig i lempelserne af indberetning af databrud og hændelser, indenfor de rammer EU Kommissionen har foreslået
- Rådet er enig i undtagelserne for oplysning af de registrerede, indenfor de rammer EU Kommissionen har foreslået
- Rådet er enig i forslaget om harmonisering af og light-versioner for konsekvensanalyser således, at byrderne ved at gennemføre disse bliver mindre og anvendelsen dermed kan udvides
- Rådet tilkendegiver, at når omnibussen og den tilknyttede harmonisering er gennemført, er der behov for ro på databeskyttelsesreguleringen, så de dataansvarlige ikke skal bruge mange ressourcer på at følge med complianceudviklingen